

NOVA DOBA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med telstom, osmrtnice in
zahvale 1 K 50 v. — Poramezna številka stane 1 K.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravišтво Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Influenca.

Celje, 19. jan. 1921.

Vmislite se nazaj v dobo pred prevratom in premišljajte o tem, ali ste videli kdaj na kakšni še tako nevtralni slovenski prireditvi v Celju zastopnike bivših avstrijskih vojaških ali civilnih oblasti, recimo magistrata, vojaške komande ali orožništva?

In potem premislite nazaj od dobe prevrata naprej: ali ste videli na katerikoli slovenski prireditvi v Narodnem domu izrazite zastopnike nemštva, Rakuscha, Stigerja, Zanggerja itd?

In zopet se vmislite nazaj v čase pokojne Avstrije: ali se spominjate naših slovenskih slavnosti, ki so se vršile v znamenju nemških demonstracij pred Narodnim domom, razbijanja šip in demoliranja vsega slovenskega ter celotnega obleganja Narodnega doma? Ali se spominjate na čase, ko je nedavno umrl Stiger s pasjim bičem pretepal Nemce, ki so se drznili s Slovincem spregovoriti slovensko besedo? In zopet pojdite v sedajnost in pogledite na Koroško: nanizajte ves raznošenec nasilstev in banditstev, pobojev, umorov in požigov, ki so jih v toliki meri zagrešili nemški banditi nad našim tamošnjim ljudstvom!

Zakaj vse to pripovedujemo in vprašujemo? Zato ker se je polastila nekaterih naših krogov v Celju bolezen, influenza v nacionalnem pogledu, influenza v tej obliki, da bolniki mislijo, da moramo **mi** biti tisti, ki ponudimo našim Nemcem in nemškutarjem roko v spravo in da moramo **mi** biti oni, ki pričenjamo navezavati ž njimi družabne stike. Ta influenza gre celo tako daleč, da se smatrajo ti bolniki dolžne, posecati njihove prireditve v Unionu, ki so izrazito nacionalno-propagandnega značaja.

Ena takih prireditev je bila športna slavnost minolo soboto. Nemški športni klub celjski je danes nemško društvo, ki obstoja v prvi vrsti v nacionalno-propagandne svrhe. To se je pokazalo že ob neštetih prilikah raznih tekem in drugih prireditvah. To se je pokazalo zlasti tudi minolo soboto, ko je zopet prihitelo veseljno nemštvo Slov. Štajerskega, da podžge v celjskih Nemcih novo nacionalno navdušenje, pokazalo pa se je zlasti tudi s tem, da so prišli nemški gostje iz Avstrije,

torej iz tuje države, česar naše oblasti zopet žal niso videle.

In dasi je bila istočasno v Narodnem domu prireditve v našem narodnem življenju toli zaslužnega Slov. plan. društva in v korist povzdigi našega planinstva, so se našli nekateri Slovinci, ki so posetili samo nemško prireditve v Unionu. Gospoda, to je vprašanje principijelne važnosti! Ne bomo pustili preko tega zlahka preiti na dnevni red, češ iz gospodarskih ali bogve kakih drugih razlogov treba iti tudi na nemške slavnosti. Tako dejanje znači enostavno kršenje nacionalnega takta in nacionalne dolžnosti; pomenja skrunjenje naše narodne časti in nas izpostavlja za hrbtnemu posmehovanju nemških someščanov nad našo otročjostjo in kratkovidnostjo. Zakaj oni vedo, kam streme. Oni vedo dobro skrivati svoje želje po skorajšnji združitvi Avstrije z Nemčijo, ki bo potem močna dovolj, da izpolni vsenemški program »Hooruck bis Steinbrück!« in še dalje. Samo mi tega ne uvidimo in smo lahkoverni dovolj, da zaupamo njih lepim besedam o lojalnosti in se damo zazibati v sladke sanje z njihovim klicem »heil Alexander!«

Neprijetno je, da se je prišla ta influenza nacionalne kratkovidnosti mnogih naših zasebnih krogov, ter krogov nekaterih naših trgovskih in gospodarskih podjetij. Neprijetno je, da je influenza udarila tudi v nekatere uradniške vrste, kjer v rodbinah gospodarijo zagrizene Nemke, ki so deloma tako nestrpne, da niti ne reagirajo na dvakratni slovenski pozdrav znanca, pač pa takoj zelo prijazno na »küß die Hand!«. Toda eno povemo, da na vodilnih mestih naših uradov (bodisi civilnih, bodisi vojaških bodisi orožniških!) ne bomo trpeli ljudi, ki so okuženi od te influence. In nič nas ne bo oviralo, da v prihodnje vsakogar, ki bo grešil kakor tokrat proti najenostavnejšim principom nacionalne morale in nacionalne dolžnosti ter se udeleževal nemških očitno nacionalno-propagandnih prireditev, postavimo na pranger pred vso našo javnostjo. Dokler ne pridejo Rakuschi, Zanggerji, Putani in drugi na naše slovenske prireditve, nima nobeden izmed Slovincov na nemških ničesar iskati!

man, ostrejša ko večina pamfletov, mistična ko kabala, ostroumno-iznajdljiva ko sholastična teologija, odkritosrčna ko Rousseaujeve prve Izpovedi, strindbergovska v dobrem kot v slabem, s pečatom njegove brezprimerne izvirnosti, slednji stavek ko magično pismo v temi bleščeče — taka je ta knjiga, v kateri je veliki in čudoviti pesnik še enkrat obračunal s svojim časom in oznanil svojo vero, razborito ko potomec lützenskega junaka.

Poleg ogromnega bogastva navedenih del, ki bi že sama zadostovala, da proslavijo njegovo ime kot enega največjih svetovnih duhov, pa je napisal Strindberg malone za celo knjižnico dramskih del, ki si v zadnjem času polagoma osvajajo vsa velika svetovna gledališča. V teh delih, ki so umetniško sicer različne kakovosti, se javlja vendar povsod pisateljev pronicavi, ostrí, ljuti duh, ki najčesteje s svojo brezobzirno analizo razkroja razmerje med spoloma, to bolesto privlačenje in odbijanje, se roga proti prirodní ženski emancipiranosti, a črta tudi originalno gledane zgodovinske profile in slika cele zgodovinske dobe v širokih dimenzijah. Vse njegove drame razodevajo tehnično, ostro karakteristiko, zanimiv, kondenziran dialog, njegov jezik, ves preobložen z znan-

Dogodki v Beogradu.

Beograd, 17. jan. Protić je poslal verifikacijskemu odboru novopismo, v katerem pravi, da se je menda njegovo zadnje krivo razumelo. On ne odstopa kot poslanec; odreka se mandatu v niškem okraju, obdrži pa kruševački pod pogoji, naznanjenimi v prvem pismu (t. j. da mu ni treba priseči.) Verifikacijski odbor bo o tem še sklepal. Čuje se, da je Protić odklonil mesto predsednika radikalnega kluba.

Beograd, 17. jan. Veron svoje-mu načelu, da se zveže tudi s hudičem, snuje sedaj dr. Korošec zvezo muslimanov, zajedničarjev in klerikalcev, ki bi štela krog 60 poslancev. V političnih krogih ne verjamejo v uspeh tega podjetja.

Beograd, 17. jan. Demokratski klub je včeraj soglasno sklenil, da ne pripusti spremembe prisege in da vztraja pri določbah poslovnika glede večine. Konference klubovih načelnikov se to-zadevno nadaljujejo.

Beograd, 17. jan. V današnji seji konstituante je prišlo v razpravo vprašanje glede odbrenja mandatov nezvoljenih zastopnikov zasedenega ozemlja, ki nam pripade po rapalski pogodbi. Min. preds. Pašić je na vprašanje,

kakšno stališče zastopa vlada, izjavil, da se bo pogodba itak v kratkem izvršila in si naj potem narod osvobojenega ozemlja izvoli poslance po svoji volji. Konstituanta je vzela Pašićevo izjavo z odobrenjem na znanje. Prihodnja seja se bo bavila z vprašanjem spremembe prisege.

Beograd, 17. jan. V današnji seji konstituante je bil izvoljen odbor za izpremembo poslovnika. Radikalno-demokratsko-muslimanska lista je dobila 16, zemljoradnička 3 in socijalistična 1 odbornika. Dr. Koroščeve liste predsednik dr. Ribar v smislu sedaj veljavnega poslovnika ni pustil na glasovanje.

Beograd, 18. jan. Jutri se vrši ponovno pogajanje med Pašićem, Davidovićem in Avramovićem zaradi vstopa zemljoradnikov v vlado.

Beograd, 18. jan. V radikalnem klubu je Pašić ob velikem odobravanju nastopil proti Protićevi zahtevi, da se morajo »za vsako ceno« pritegniti k sodelovanju v vladi tudi klerikalci, radičevci in komunisti. Ni dobro, koga siliti, da naj stori nekaj, kar mu ne prija.

Politične vesti.

Komunistične p. iprave za krvavo revolucijo v Jugoslaviji so razvidne med drugim tudi iz pisma, katero je bilo zaplenjeno pri nekem Nikoli Ottu, boljševičem agentu iz Budimpešte. Adresirano je bilo na nekega dijaka na Dunaju. V njem stoji med drugim: »Tu (v Jugoslaviji) je voda že toliko topla, da se moremo umivati, zato priredimo v noči od 28. na 29. dec. velik rdeči ples.« Pri zaslišanju je Ott priznal, da je z rdečim plesom mislil komunistično revolucijo.

Blokada Reke je po naročilu rimske vlade prenehala 16. tm. Promet z Reko je normalen. Pregled potnih listov in carinska revizija se vrši na kolodvoru v Matuljah. Odhod d'Annunzia z Reke pričakujejo vsak dan.

Volitve v Julijski Benečiji za italijanski parlament so blizu. Do 22. tm. so razpoloženi volilni imeniki. Naši begunci nimajo pravice glasovanja. Naši rojaki v neodrešeni domovini še niso

sklepali definitivno o volilni taktiki. Upamo, da bodo v celem ozemlju nastopili enotno in kompaktno samo kot Jugoslavo.

V Istro pošilja italijanska šolska oblast učitelje, ki niti besede ne znajo hrvatski. V popolnoma hrvatsko vas Rakalji sta bila poslana dva Italijana-učitelja iz Sicilije. Narod pa pravi, da ne bo dopustil izvršiti zločina nad svojo deco.

Izvedba rapalske pogodbe se ne odgodi, kakor je bilo čitati v listih. Italijanska vlada ni imela namena staviti kak predlog. Nasprotno je min. predsednik Giolitti izjavil, da se evakuacija izvrši takoj po izmeni ratifikacijskih listin.

Avstrijska vlada se je glasom poročil odločila, da v slučaju, če ententa ne bi odpomogla finančnim težkočam Avstrije, izroči upravo države v roke reparacijske komisije.

Revizija mirovne pogodbe s Turčijo se bo glasom poročil iz Pariza

Avgust Strindberg.

(Konec.)

To so centralna dela Strindbergovega vsilvarjanja. Iz tega spektra teko žarki njegovega bogatega duha in srca na vse plati: romani: Rdeča soba (1879), Otoški kmetje (1887), Na odprtem morju (1890), Gotske sobe (1904); novele in zbirke: Švedske usode in pustolovščine, Poroke, Švicarske novele, romantične povesti: Tschandala, Čarovnica in Otok blaženih; dalje Morje z otoki, Pravljice, Bajke, Cvetlične slikarje, Historične minijature, Švedske minijature; pesmi: Mrzlica (1883), Mesečnjak (1883), Ljubavna lirika (1902) in Heksametri (1902); končno znanstvena dela: zgodovinski spisi: Švedski narod (1882), Sylva Sylvarum (1896) in naposled njegov grandiozni filozofski spis Modra knjiga (1906/08), nekaj breviarium universalis, v katerem je Strindberg v pestri aforistični obliki podal izkustva svojega bogatega duha na vseh panogah človeških znanosti in umetnosti, knjiga, o kateri je sodil norveški pesnik Nils Kjaer sledeče: »Velikansko bogatejša ko vsaka zbirka aforizmov iz novejšega časa, kaotična kot koran, srdita ko Jezajja, polna apokrifnih reči ko biblija, zabavnejša ko vsak ro-

stvenimi termini, zveni trdo in neizglajeno ter odmeva živ, vroč ritem resničnega nepotvorjenega življenja — vrline, ki jih ne morejo odrekat Strindbergu celo njegovi najzagrizenejši nasprotniki, pa najsi nazivajo njegov ustroj patološki ali kakoršen že koli. Njegove drame so: Napočila je pomlad, Nemirnež, Mojster Olaf, Anno osemindeset (drame dvajsetletnika), romantični igrokazi (drame tridesetletnika), Skrivnost Gildina, Gospa Margit, Srečni Peter; drame štiridesetletnika: Oče, Tovariši, Ljudje iz Hemsö-a, Ključí nebeškega kraljestva; enodejanke: Gospodična Julija, Upnik, Parija, Samum, Močnejša, Vez, Igra z ognjem, Pred smrtjo, Prvi opomin, Debet in kredit, Materina ljubezen; drame petdesetletnika: V Damask (I., II. in III. del); slavnostne igre: Advent, Velika noč, O kresu; zgodovinske igre in karakteristike: Folkung, Engelbreht, Gustav Wasa, Erih XIV, Gustav Adolf (tridesetletna vojna), Wittenberški slav-vec (Luter), Kraljica Kristina, Karel XII, Gustav III; sanjske igre: Nevestakraljična, Labodica, Sanjska igra in končno drame šestdesetletnika: komorne igre Bliskavica, Pogorišče, Sonata strahov in Pelikan. Očrtati in pretehtati vsa ta dela, je stvar obširne monografije; zakaj v Strindbergu se

zrcalijo vsa kulturna in idejna strem-ljenja cele dobe, cele generacije. Liki najrahločutnejši aparat je zajel njegov duh vsa gibanja, vse pokrete, sleherni razmah in vsako krizo, ki jo je rodil in izzval čas. Idejno in politično je sodoživljal slednjo smer, ki se je javila, bil je socijalist in altruist, liberalen individualist, pietist in ateist, mistik in racionalist. Najheterogenejša črta se križajo v njegovi psihi, se dotikajo in spajajo v njegovi kaotični osebnosti. Predvsem pa je bil mož in najaktualnejši duh svoje dobe.

In v tem je tičala njegova usodna tragika. Da je bil mož tako izrazit, subjektiven in enostranski moški tip in pa, da je bil tako aktualen duh. Vse do današnjih dni je bil Strindberg za Evropo predvsem senzacija. Zaslovel je po svojem mizoginstvu, svojem sovraštvu do žensk. To je bilo nesporazumljenje in v tem je tičala tragika njegovega umetniškega dela. Zakaj umetniku ni nikoli do senzacije, ki je išče le artist, da privabi publiko k sebi in svojemu malovrednemu delu, umetnik stoji vedno, najsi korenini še tako globoko v svoji dobi, izven vsake »literarne šole«, izven vseh gesel, izven vsake mode. Njegov poklic je tisočkrat globlji: da obrazuje in oblikuje življenje ter ga stopnjuje, ki živi v

izvršila v najkrajšem času. Čuje se, da se izvršita med drugim dve važni spremembi: Bolgarska dobi Dedeagač in Kavalo, torej pristop na Egejsko morje, Solun pa bi se izročil v posest Jugoslaviji. Slednji osnovi ostro nasprotuje Italija.

Iz Perzije poroča francoski list »Figaro«, da se je šah odrekel prestolu in da je v kratkem pričakovati sestave perzijske sovjetske vlade.

Iz Korotana.

Nemški teror na Korotkem še ni prav nič popustil, nasprotno je vedno huji. Slovenski duhovniki ne smejo v šolo, ker so otroci nahujskani od nemških staršev, da takoj zapuste šolo, če pride slovenski katehet. Vsak nemčur je oborožen. Neprestano se vrše nemčurska zborovanja in hujskanja proti Slovencem. Vršijo se tajna mobilizacija nemčurjev. Zavednim Slovencem žugajo, da jih ubijejo, če ne zapuste dežele.

Mariborske novice.

V predzadnjem porotnem zasedanju je bil obsojen na 5 let težke ječe stavbenik Dengg iz Ptuj. Ker pa je med porotniki sedel eden, ki je zastopal svojega očeta, kar je nedopustno, je ta razsodba razveljavljena in pride slučaj na spomlad zopet pred poroto.

Sestanek jugoslovanskih novinarjev se namerava vršiti v Mariboru ob priliki otvoritve grajske kleti.

Javna bolnica v Mariboru je zadnji čas tako prenapolnjena, da morajo bolnike zavračati.

Kroglo v srce pognal si je v Mariboru v Jenkovi ulici 55-letni vdovec Anton Rokavec, mešetar z zemljišči. Vzrok je baje neozdravljiva bolezen.

Na mariborski vadbni so ukinili pouk v srbohrvaščini, dasi je za vse šole obvezen. Upamo, da bo ministarstvo prosvete krivce primerno potužilo.

Ptujske novice.

Ptujski okrajni zastop je v seji 13. tm. soglasno sklenil, da pristopi k garancijskemu sindikatu za napravo električne napeljave v dravski dolini in da jamči za pokritje delniške glavnice z zneskom 1 $\frac{3}{4}$ milijona kron. Pokazal je s tem razumevanje za veliko gospodarsko nalogo. Upati je, da store isto tudi ostali okraji.

Podpore za dijake. Ptujski okrajni zastop je določil več stipendij ozir. podpor za dijake na gimnaziji, učiteljski in obiskovalce kmetijskih in vinarjskih šol. Tudi to je delo za kulturni napredek.

Nakup šolskih knjig za revne šolarje je sklenil svet okrajnega zastopa v Ptuj ter dal v to svrhu okrajnemu šolskemu svetu v Ptuj 10.000 kron na razpolago.

Celjske novice.

Iz poštne službe. Za poštne višje oficijale II. r. so imenovani v Celju

njem postoteno in potisočeno. Zato bo še le bodočnost pravičnejša in poštenje preocenila in presodila Strindberga.

In tako vidim v Avgustu Strindbergu kot človeku in kot duhu, kot vsvarjajočem umetniku in kot razglablajočem mislecu — glasnika bodočih pokoleni. Vse njegovo zunanje življenje, ta strašna »romantika« modernega človeka, vsa njegova notranja dispozicija, te nečuvne duševne borbe, stopnjevanje včasih do blaznosti, raznežene v deviški čistosti brezmadežne ljubezni, razviharjene v paroksizmičnem nabruhanega sovraštva, izkričanega v svet v elementarni, včasih naravnost neartikulirani govorici pračloveka, z bolešno grotesko do solz težkega smeha, s svojim vekomaj žejnim, vekomaj nepotešenim duhom, izumitelj novih vrednot, iskalec novih svojih potov v znanostih in umetnostih, ljuti razkrinkovalec starih podedovanih laži, idej in oblik, borec z bogom in ljudmi, največji in najiskrenejši prijatelj moža in vsega, kar je možko, smelo in odkrito — to je zame simbol-predhodnik novega bodočega človeka, tistega, ki pride za nami, iščočo, neorientirano deco razpadajoče in že napol razpadle dobe. Fran Albrecht.

(»Gledališki list«.)

Andrej Anžovar, Karl Mlakar in Vale-rijan Mayer.

Jasna beseda. Prejeli smo: Z zadnjo notico pod tem naslovom ste zadeli v črno. Treba pripomniti še naravnost suženjsko obnašanje napram takozvanim Nemcem v nekaterih naših uradih, kjer Vam pustijo stati deset slovenskih strank, samo da se globoko poklonijo kakemu došlemu nemškemu velikašu in pričnejo s ponižnim »habe die Ehre!« velik disput, na katerega čakajo slovenske stranke navadno mučno dolgo. Ali je potem čuda, če kak tak nemškutarski zagriženec zavednemu slovenskemu uradniku, ki principijelno govori slovenski z vsakomur, o katerem v, da zna slovenski, zabrusi v obraz, da pri vseh drugih uradih govore ž njim nemški? Da, da, človek vedno bolj dobiva utis, da se nismo prešli iz avstrijske mentalitete v jugoslovansko. In vendar to brezpozgojno moramo, pa če tudi z žrtvovanjem nekaterih mladičev.

Proračun mesta Celja. V nešteti sejah je finančni odsek mestnega sveta pretresoval finančno stanje mestne občine in sestavil proračun za leto 1921. Plenarna seja mestnega sosveta dne 18. tm. je vsled nekega odloka deželne vlade o dopustnosti višine obč. naklad na vino in pivo morali žal proračun skoro popolnoma predrugati. Posrečilo se je doseči ravnotežje med dohodki in izdatki brez zvišanja doklad na realne davke, brez zvišanja vodarine in najemninskega vinarja. Proračun s katerim se bomo podrobneje bavili v prihodnji številki, je od včeraj 19. tm. skozi 14 dni razporejen. Da ne bo koncem leta zopet kakih neumestnih protestov, pozivamo vse interese, da si proračun ogledajo in svoje pritožbe sedaj izročijo.

Celjska javna bolnica izkazuje te dni izredno visoko stanje bolnikov, krog 250.

3 slučaji koz so se, kakor izve- mo, pojavili v Gaberjih. Delo višjega okr. zdravnika g. dr. Verčona se je v zadnjem času tako silno pomnožilo, da mu je začasno kot pomočnik dodeljen g. sekundarij dr. Rak.

Novo kopališče ob levem bregu Savinje, nasproti mestnim kopališčem na desnem bregu, postavi letos mestna občina in je tozadevni znesek vpostavljen v proračun.

Hudobnost naših nemškutarjev je zopet razvidna iz dejstva, da trošijo s prozornim namenom po mestu govorico, da je prejšnji nemški občinski odbor zapustil v blagajni 1 $\frac{1}{2}$ milijona gotovine. Nasproti temu govoričenju konstatiramo, da je bila mestna blagajna ob prevzetju skorodane prazna, pač pa so nam vrli nemški občinski gospodarji zapustili blizu 10 milijonov dolga. Taka je resnica.

Ljudsko štetje se izvrši koncem tega meseca. V smislu vladne naredbe je bil za mesto Celje v seji mestnega sosveta izvoljen popisni odbor, v katerem so gg. Sedlar (predsednik), Koren in Cestnik.

Novi poslovodja mestne elektrarne g. Mihorka je nastopil svojo službo. Mož je priznana prvovrstna moč, ki bo — upamo — vodil mestno elektrarno v najlepšem redu. Želimo tudi, da izgine švabčarenje v krogih nekaterih uslužbencev tega podjetja.

Za mestno pilnarno je dobilo mesto po daljših mukah včeraj 2 voza premoga iz Stranic in upamo, da prične pilnarna danes zopet z obratom.

Glede sklenjene prodaje mestnih hiš se razburjajo predvsem razni nemškutarski nezadovoljenci s Cillierco na čelu. Da občinstvo vidi neupravičenost tega razburjanja, bodi sledeče konstatirano: Vse mestne hiše nesejo danes letno krog 50000 K najemnine; toliko obresti dobi mestna občina, če prodaja eno desetino svojih hiš. Na drugi strani: najemnina za grofijo znaša 6000 K, mesto pa izda samo za popravila letno do 7000 K. V novi pogodbi se bo najemnina pač zvišala, vendar vsa sedaj dopustna zvišanja ne morejo mestu dati takih dohodkov, ki bi mogli opravičevati, da ostane mesto lastnik nešteti hiš in realitet, ki jih je prejšnja nemška uprava nakupila, samo da ne bi bile prišle v slovenske roke.

Za Dijaški dom v Celju je podaril g. dr. Vladimir Mogilnicki, zdravnik v Št. Jurju ob j. žel., v spomin na umlega sina Romana, drugošolca na celjski gimnaziji, 1000 K.

Za Dijaško kuhinjo je podarila

rodbina trgovca Karlovška na Lavi namesto venca na krsto gosp. Armina Gradišnika 100 K.

Prosveta.

Mestno gledališče v Celju. V torek, dne 25. tm. se vrši v našem gledališču premijera znamenite Strindbergove žaloigre »Oče« in sicer v abonentu.

Mark Twain: Mali klatež Tom Sawyer. Založništvo »Omladine« v Ljubljani. 224 strani. Cena broš. 26 K, vez. 32 K. Ali naj slavnega pisatelja še posebej priporočamo? Knjiga je pisana tako živo, da vidite dogodke pred seboj kakor iz življenja izklesane. — Prevod je lep.

»Jadranka«. Glasilo zavednega ženstva. Izšla je 1. številka. Vsebina: Naša svrha. — Marica Gregoričeva: Razglednica (črtica). — Gracijanova: Rodnemu jeziku (pesem). — Vzgojiteljica: Vzgojne dolžnosti. — Puškin — Stepančičeva: Zamej. — Rodoljubka: Posnemajmo dobre nauke. — Italska Slovenka: Resignacija. — Izhaja v Trstu (L. Mirkova, ul. Boccaccio 19). Cena letno 10 lir, posamezna številka 80 st.

Jugoslovanska njiva. God. V., broj. 1. Znamenita politično-, gospodarsko in kulturno-znanstvena revija. Izhaja vsak teden na 16 straneh. Celoletna naročnina 40 din. (160 K).

»Akademija«, ljudsko izobraževalno društvo v Ljubljani, je obnovila svoje kulturno delo. Na občnem zboru 10. tm. je bil izvoljen predsednikom dr. Vladimir Knaflič. Društvo prične s prvo sezijo približno 20 predavanj pričetkom februarja. V jeseni priredi društvo celo vrsto tečajev iz strok, ki morajo zanimati vsakega državljan. Posebno pozornost hoče posvečati gospodarskim, državnim, umetniškim, kulturnozgodovinskim in socialnim vprašanjem. Raztegniti hoče delovanje čez celo Slovenijo. Članarina je letno 10 kron.

EM. LILEK.

Razmotrivanja o aktualnih državnih in ustavnih vprašanjih.

(Dalje.)

2. Državne oblike.

Po Machiavelli-ju (o. 1500 po Kr.) delimo države v monarhije in republike, in to po tem, da-li je v državi merodajna samo volja ene osebe ali pa več oseb, da-li velja kot najvišja državna volja samo ena fizična volja ali pa ena juristična kot sinteza več fizičnih volj. Glede pravne podlage vladarske vlasti, to je glede vprašanja: kdo je podelil vladarju pravo do vlade? razlikujemo teokracijo, volilno monarhijo, dedno monarhijo in tiranijo. V teokratiji (vladanje boga) je vladar samo namestnik božji. Stare orijentalne države so bile večjim delom teokratije, n. pr. Egipt, Kitajsko carstvo, Izrael; pri Izraelcih ali Židih je bil bog Jahve pravi državni glavar. Dandanes ima Japan še celo po svoji prvi konstituciji iz leta 1889 teokratsko urejenje, ker v njej se imenuje car »tenno«, to je »nebeški car«. Tudi srednjeveški Srbi so bili teokratskih nazorov. Car Dušan zove se sam »svetorodni«, a svoje carstvo »sveto«. Ostanek teh nazorov še leži v sedanjem naslovu: »Kralj po božji milosti in narodni volji«. Volilna monarhija je bilo srednjeveško nemško kraljestvo, odnosno rimsko carstvo nemške nacije do svoje propasti leta 1806 in Ogrska do leta 1687. Danes imamo samo dedne monarhije. V tej se jemlje vladar samo iz ene obitelji ali dinastije. Tiranija se zove s lastnim nasiljem prisvojeno gospodarstvo nad državo.

Po obsegu vladarjeve oblasti razlikujemo monarhije z neomejeno in z omejeno oblastjo. V prvo vrsto spadajo t. zv. despotije in autokratije; v despotiji vlada vladar po svoji samovolji, v autokratiji ali absolutni monarhiji pa se drži po mogočnosti pravnega čuvstva svojega naroda. Monarhije z omejeno oblastjo vladarjevo so:

- a) stanovska monarhija;
- b) ustavna monarhija;
- c) konstitucionalna monarhija s premočjo vladarja;

č) parlamentarna monarhija, v kateri se jemlje ministarstvo iz večine parlamenta in v kateri je parlament pravi zakonodajec, če ima tudi vladar formalno pravo sankcije za vsak zakon. Ali v resnici poseduje monarh v parlamentarni monarhiji samo pravo veta. (Kako se vrši to pravo na Angleškem in Norveškem, o tem sem že pisal v »Novi Dobi« 4. novembra 1920). Parlamentarno vladavino so prejeli od Angležev Belgija, Grška, Italija, Norveška in druge.

Republikanske državne oblike so:

1. aristokracija, ako vlada cel plemiški stan;
2. oligarhija, ako vladajo samo neke plemiške obitelji;
3. timokracija, ako vladajo bogataši ali ugledne uradniške obitelji (time — čas, služba);
4. ohlokracija, ako vlada prolefarijat, t. j. brezposestni del naroda;
5. stanovska republika, ako upravljajo državno zastopniki stanov;
6. demokracija, ako imajo pristop k državni vlasti vsi državljani brez razlike roda, stana, imetja.

Ta zadnja more biti:

- a) čista demokracija,
- b) reprezentativna demokracija.

Stare grške in rimska republika, aristokratska kakor demokratska, niso poznale reprezentativnega sistema. Dandanes najdemo čisto demokracijo samo v šestih švicarskih kantonih, ki še morejo obdržati to državno obliko zaradi svojega maloštevilnega prebivalstva in majhnega zemljišnega obsega. Od teh kantonov imata Nidwalden in Innerhoden samo okrog 13.000. Obwalden okrog 15.000, Uri okrog 17.500, Glarus okrog 34.000 in Ausserrhoden okrog 55.000 prebivalcev.

Samo zadnji kanton je gostejše obljuden kakor naš Maribor.

Aristotel († 322 pred Kr.) razlikuje tri pravilne državne oblike in tri izrodke: kraljestvo, aristokracijo (vlado najbojih, najimnitnejših) in politijo (ali ustavno ljudsko vlado), a kot njihove izrodke: tiranido, oligarhijo in demokracijo (bolje bi bilo reči »ohlokracijo«; ta beseda je sestavljena od grškega ohlos = volhos = lat. vulgus = nem. volk = sl. polk in gršk. glagola kratejn = vladati).

(Dalje prih.)

Sokolstvo.

Občni zbor celjskega Sokola se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 10. uri dopoldne v telovadnici, na kar članstvo ponovno opozarjamo. — Društvo je prejelo 50 izvodov Sokolskega koledarja za leto 1921. Izvod stane 10 K in se dobi pri društvenem tajniku. — V soboto, 22. januarja, ob 6. uri zvečer odobrova seja Sokola v Čitalnici v Narodnem domu.

Telovadno društvo Sokol v Oplotnici priredi dne 23. in 30. tm. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Kunejeve igro »Županova Micka«. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo Sokolskega doma, se preplačila hvaležno sprejemajo. Zanimanje za igro je vsestransko, samo večjih prostorov nam manjka.

Obrtni vestnik.

Vransko. V nedeljo 16. januarja se je vršil v gostilni pri Stancerju obrtni shod, na katerem se je ustanovilo »Obrtno društvo na Vranskem«. Predsedoval je shodu g. Vinko Praprotnik. V odbor so se izvolili sledeči gospodje: Praprotnik Vinko (Vransko), predsednik; Wagner Franjo (Št. Jur ob Taboru), podpredsednik; Golob Ivan (Vransko), Kolar Josip (Vransko), Korun Franc (Gomiško), Mandić Franja (Št. Jur ob Tab.), Mlinar Ivan (Motnik), Ocvirk Franjo (Vransko), Zdošek Karol (Vransko), odborniki; Banovšek Konrad (Vransko), predsednik razsodišča; Janežič Avgust (Prekopa), Podbregar Karol (Tešova), pregledovalca računov. — Na shodu je predaval kot delegat Občeslovenskega obrtnega društva celjskega g. Založnik o pomenu obrtnih društvenih organizacij in žel za svoja izvajanja mnogo odobravanja. Shod je bil prav dobro obiskan in dokazuje živo potrebo ustanavljanja obrtnih društev. Števililo članov in je pričakovati, da bo to društvo ena naj-

delavnejših slovenskih obrtniških organizacij. O shodu bomo še spregovorili.

Turistika in šport.

Hrvatsko planinsko društvo s sedežem v Zagrebu je glasom sklepa na zadnjem običnem zboru raztegnilo svoje delovanje na celokupno ozemlje kraljevine SHS. Članov ima 2000. V kratkem začne graditi planinske koče na Kišnjaku, na Velebitu in na Visočici pri Gospiču. Planinsko kočo na Sljemeni so preuredili. Lani je izdalo društvo štiri knjižice o planinskih poteh na severnem Velebitu, Senjski Bili, Senjski Dragi, Sljemeni in v Gorskem kotaru.

22 francoskih nogometnih igralcev je povabljenih od srbskega nogometnega saveza, da napravijo v Srbiji turneje v propagandne svrhe.

Nemški nogometni savez je štel leta 1900 86 društev s 4000 člani, leta 1920 pa 3600 društev z 450.000 člani.

Švedska zimska konkurenca, katero priredi kraljevi švedski avtomobilni klub vsako leto, se vrši 22. tm. na progi Stockholm—Göteborg—Stockholm.

Dnevna kronika.

Poziv beguncem! Vsi oni begunci, ki se še nameravajo vrniti v svojo predvojno bivališče in reflektirajo pri tem na brezplačno vožnjo, naj se čim prej pismeno ali ustno javijo pri okrajnem glavarstvu (politični ekspozituri) svojega sedanjega bivališča. Urad za zaščito beguncev bo skušal na podlagi teh prijav izposlovati pri centralni vladi zanje brezplačno vožnjo do državne meje. Na prijave po 10. febr. se ne bo oziral.

Sijajno boljševisko gospodarstvo. Novi ruski komisar za promet Jemjušanov je po poročilu »Volje Rossije« izjavil, da se dolgo ni misliti na demilitarizacijo dela zlasti na železnicah. Upravni aparat je v primeri z l. 1913 do 1916 trikrat večji, produktivnost dela pa trikrat manjša. Na 10 delavcev odpadejo 3 nadzorniki ali komandanti.

Društvo novinarjev v Ljubljani je na običnem zboru 16. tm. izvolilo predsednikom Fr. Smodeja, glavnega urednika »Slovenca«.

Prvi razred na železnicah so odpravili na Češkoslovaškem, ker se je v njem vozilo premalo potnikov. V demokratični Ameriki imajo na vseh progah samo en razred.

24 jugoslovanskih časopisov izhaja sedaj v Ameriki.

Vsa društva in kulturne ustanove v Jugoslaviji prosi glavno uredništvo »Almanaha kraljevine SHS«, da nemudoma pošljejo zaprosene podatke, če tega že niso. Da se olajša delo, prosi uredništvo samo za sledeče podatke: točno ime in naslov; število članov (vsaj približno) in še kake druge interesantne podatke. Podatki se lahko pošljejo tudi na dopisnici na naslov: Glavno uredništvo »Almanaha«, trgovačko-zanatljska komora, Novi Sad.

Nesramen nemški letak, je razširjen tudi po Jugoslaviji (saj v Mariboru celo zavijajo klobase vanj), ki je namenjen nemškim in nemčuskim uradnikom, učiteljem, trgovcem in občanom v naši državi. Letak govori o »nasilni politiki Jugoslovancov«, ki »imajo proti vsej pravici zasedene pokrajine južne Štajerske in Koroške«. »Reke nedolžne krvi« — pravi lažnivi letak — »so že potekle in še vedno se sliši o novih nasilstvih in grozodetstvih«. Seveda zahteva svobodno nemško Štajersko, svobodno Koroško, svobodno Koroško itd. Med drugimi nosi letak tudi podpis Rih. Marckhla.

Tudi Italijani ga ne marajo! Koga? I no, dr. Šušteršiča! Prosil je italijansko vlado za dovoljenje, da bi se naselil kot odvetnik v Ajdovščini. V sled odločne odklonitve odvetniške zbornice je italijanska vlada prošnjo dr. Šušteršiča kot znanega habsburgovskega agitatorja odklonila. Naseliti se ne sme na ozemlju Primorju ne kot odvetnik ne kot zasebnik. »Jutro« poroča, da je Šušteršičeva žena zaprosila v Ljubljani za dovoljenje, da se naseli v Ljubljani.

Pri likvidaciji Avstro-ogrske banke bi nas radi prefrignili Avstrijci opeharili. Postavili so se na stališče, da se mora velik del zlata, ki ga še

ima banka, rezervirati akcionarjem, ker bi Avstrija potem mogla s tem zlatom ustanoviti novo novčano banko, Čehi in Jugoslovani pa seveda zahtevajo, da se mora zlato v smislu senžermenske pogodbe razdeliti med nasledstvene države v sorazmerju z množino bankovcev, ki so se ob času žigosanja nahajali v posameznih državah. Jugoslavija bi imela dobiti približno 35 milijonov zlatih kron.

Za zgradbo ženske bolnice v Beogradu. Ameriške in škotske žene so potom zdravnic dr. Rozalije Morton in dr. Elize Englis poklonile društvu beograjskih ženskih zdravnic ogromno in dragoceno opremo (kirurško orodje, Röntgenov aparat, mikroskope itd.) za žensko bolnico s 150—200 posteljami. Ta bolnica naj se zgradi v Beogradu in zveže s šolo za bolniške strežnice in dojitelje.

General Maister je bil od češkoslovaške republike odlikovan z vojnim križcem.

Banker Avstrije je imel nastopiti danes 20. tm. Tako so se glasila zadnje dni razna prerokovanja. Ne vemo v trenutku, ko to pišemo, če so se izpolnila, eno pa je gotovo: v kljub skrajnim naporom avstrijske vlade, da dvigne kurz avstr. kroni, se to ni posrečilo, ampak avstr. krona neprestano pada. Francija pa vendar dela z vso silo na to, da se Avstrija vzdrži. Boji se njene združitve z Nemčijo in kot posledico tega nove vojne čez 10 ali 20 let.

Glede štajerske meje med Koroško in Muro se je dosegel med jugoslovansko in avstrijsko delegacijo popolen sporazum. Ob Muri se nadaljuje delo tehničnega osobja.

Župnik dr. Jančič obtožen. Na zadnji dopis iz St. Petra lahko danes poročamo, da je šentpeterski župnik dr. Jančič zaradi znanih volilnih sleparij od državnega pravdnštva obtožen.

Dopisi.

Žalec. Ložničani igrajo v nedeljo 23. januarja zvečer v Roblekovi dvorani »Miklovo Zale«.

Žalec. (Šahovski turnir). V četrtek, dne 20. prosinca ob 14. uri otvorja »Šahovski klub« v Žalcu svoj II. šahovski turnir, ki obeta biti prav zanimiv. Priglasenih je že precej šahovskih mojstrov — kar izvedemo iz klubove poslovalnice — ter je kljub velikemu pomanjkanju stanovanj v našem trgu že skrbjeno za udobno bivanje milih in dragih nam gostov. Vzgl. temu dejstvu vlada v domačih šahovskih vrstah opravičena nervoznost. Obstojne pleše se večajo, nove so na vidiku, šahovske figure izgubljajo polagoma svojo prvotno okusno obliko, trenira se noč in dan, da bo moralni uspeh večji v prihodnjih slavnostnih dneh. Za šahovske prvake je pripravljenih troje dragocenih daril. Predvsem želimo seveda domačim šahistom najlepši uspeh, ki ne more izostati z ozirom na vztrajne in neumorne priprave. Prosimo jih pa zajedno, naj nikar ne pozabijo tudi drugih lokalnih kulturnih potreb.

Gasilno društvo v Braslovčah priredi v nedeljo, dne 23. prosinca redni občni zbor ob 15. uri v gostilni Marije Gradt.

Čitalnica v Brežicah priredi na Svečnino dne 2. februarja v veliki dvorani Narodnega doma plesni venček; pred plesom od 8.—9. ure koncert vojaške godbe iz Zagreba. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Oplotnice. Dne 9. t. m. se je vršil občni zbor tukajšnje požarne brambe mirno in dostojno, kljub temu da se je od neke strani pripravljaj tajni napad na brezstrankarsko društvo, kakor je naša bramba. Izvoljeni so bili sledeči tovariši: Franc Petelinšek, načelnik; Franc Kvas, namestnik; Ivan Paulič, tajnik; Ferdo Rahle, namestnik; Franc Obrul, vodja plezalcev; Anton Sternad, namestnik; Maks Leskovar, vodja brizgalnice; Ivan Leskovar, namestnik; Anton Javornik, orodjar; Ig. Lesjak, Anton Flor in Simon Čuk, odborniki; Jožef Vivod in Ivan Wachter, namestnika. Že imena izvoljenih odbornikov jamčijo, da bode društvo izvrstno napredovalo; za našo zapuščen Oplotnico je velikega pomena, da so se začeli naši mladi posestniki tudi zanimati za požarno brambo.

Od Sp. Sv. Kungote poročajo o morilcu Eferlu, da najbrže ni pobegnil v Avstrijo, ampak se skriva pri raz-

nih ljudeh, ki jim grozi s smrtjo, če ga izdajo. Druge vesti zopet pravijo, da je pri pobegu v Avstrijo ustrelil dva orožnika; ne ve se, ali naša, ali avstrijska.

Narodno gospodarstvo.

Izplačevanje kuponov delnic Jadranske banke. Radi doslej še neresenih finančnih vprašanj med našo državo in kraljevino Italijo je Jadranski banki vsled njenega poslovanja, ki se razteza na ozemlje obeh držav, nemogoče objaviti bilanco za poslovna leta 1918 in 1919. Ker pa Jadranska banka želi, da ugotovi izraženim željam, kolikor je to mogoče, je sklenil upravni svet, da banka trkoj izplača svojim delničarjem za leta 1918 in 1919 na račun dividende: 1. za leto 1918 na račun dividende iznos po 40 K, oziroma Lit. 8 za delnice od štev. 1—75.000, 2. za leto 1919 na račun dividende iznos 50 K, oziroma Lit. 10 za delnice od štev. 1—75.000. Navedeni iznosi se bodo izplačevali počenši od 25. januarja 1921 pri vseh podružnicah Jadranske banke in to na način, da se bodo pri izplačilu predložili kuponi pretiskavali s posebno štampiljko in potem vračali strankam. Podružnice v zasedenim ozemlju in na Dunaju bodo izplačevale à conto dividende samo če jim bode predložena delnica.

Produkcija mineralnih vod v naši državi je padla za 30 odstotkov. Vzrok temu je zmanjšanje konzuma vsled visoke trošarine (80 vinarjev pri litru).

Žigosanje avstrijske rente. Ministrstvo financ je izdalo naredbo, da se avstrijske rente izza pred vojne, ki so doslej ostale nežigosane, morejo predložiti v žigosanje še do 19. marca 1921. To žigosanje se bo vršilo v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Novem Sadu in pri glavni direkciji državnih dolgov.

Prva jugoslovanska tvornica glavnikov se je ustanovila v Karlovcu. Izdela na dan 50—60 tucatov raznovrstnih glavnikov.

Lesno industrijsko podjetje Eisler in Ortlich v Zavidovcih v Bosni, poleg Štajnbajsovega največje podjetje te vrste, je nacionalizirano. Država dobi v roke 25 odstotkov delnic.

Srebrna krona je danes z ozirom na londonske cene vredna 11 papirnatih kron. V Italiji se plačuje po dve liri.

Gradivo za trgovsko pogodbo z Italijo nabira ljubljanska trgovska in obrtna zbornica in je že pričela z urejevanjem gradiva. Za 17. januarja sklicuje pred končno redakcijo ponovno zborovanje interesentov.

Novih delnic Narodne banke SHS se je od 40.000 podpisalo samo 10.000, od tega polovica v področju Slovenije in Hrvatske. Vzrok neuspeha je v tem, ker so se delnice po 1400 K dražje prodajale nego notirajo na beograjski borzi.

Koncesijoniranje delniških družb v Jugoslaviji bo v smislu naredbe, ki jo je izdelalo finančno ministrstvo za celo državo, odslej spadalo v delokrog trgovskega ministrstva.

Tržaškim podružnicam jugoslov. bank je generalni komisar za Julijsko Benečijo dovolil poslovanje v Trstu. Voditi morajo posebne račune, da se vedno lahko ugotovi, koliko denarja so prejele iz inozemstva.

Premogovnike v Isiri je trboveljska družba prodala neki italijanski družbi.

Anketa o kmetijskih šolah v Sloveniji se je vršila te dni pri poverjeništvu za kmetijstvo. Soglasno so bili sprejeti predlogi za ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru in nižjih kmetijskih šol v Prekmurju in na Gorenjskem.

Borza 13. januarja.

Zagreb: Berlin 234—236, Italija 516—518, London 550—555, Newyork (vezano, ček) 148—150, Pariz 906—910, Praga 182—190, Švica 2300—2350, Dunaj 19.35—19.50. Valute: dolarji 14—147.50, avstr. krone 0—20, franc. franki 880—910, napoleonidori 482—485, nemške marke 218—220, romunski lei 198—205, ital. lire 510—511.

Curih: Berlin 10.65, Newyork 639, London 2413, Pariz 40.40, Milan 22.35, Praga 8.30 Budimpešta 1.10, Zagreb 4.10, Varšava 0.75, Dunaj 1.15 avst. krone 94.

Zadnja poročila.

Dr. Trumbič v avdienci.

Beograd, 18. jan. Regent je sprejel v avdienci dr. Trumbiča.

Ponarejene 20-dinarske novčanice.

Beograd, 18. jan. V prometu so 4 vrste ponarejenih novčanic po 20 dinarjev. Narodna banka je sklenila, da jih takoj vzame iz prometa. Opis ponarejenih novčanic bo poslan te dni vsem državnim in javnim blagajnam.

Revizija carinske tarife.

Beograd, 18. jan. V finančnem ministrtvu se je osnovala komisija za revizijo carinskih tarifov. Predsednik je generalni ravnatelj državnih carin Kukrič.

Aretiran avstrijski major v Kotoru.

Split, 18. jan. V Kotoru so aretirali avstrijskega majorja T. Wurlitscha, ki je prišel po svoje pohištvo. Kot avstro-ogrski stotnik je dal zažgati več vasi, usmrtili 200 oseb, odgnati živino in opliniti hiše.

Italijanske hujskarije krog Zadra.

Split, 18. jan. Iz Zadra prihajajo nove vesti o preganjanjih našega naroda. Po vaseh hodijo italijanski agenti, preoblečeni v berače, ter hujskajo ljudstvo proti Srbom.

Promocija dr. Masaryka.

Praga, 18. jan. Predsednik češkoslov. republike dr. Masaryk je bil včeraj slovesno promoviran častnim doktorjem zagrebškega vseučilišča. V svojem odgovoru na nagovor rektorja zagrebške univerze, ki je slavil Masarykove zaslugе za Jugoslovane, je izjavil, da je vsako njegovo politično dejanje za Jugoslovane bilo obenem delo za Čehoslovake. Vsem profesorjem zagrebškega vseučilišča želi popolen znanstveni uspeh.

D'Annunzio odšel z Reke.

Reka, 18. jan. Ag. Stef. poroča: D'Annunzio je danes odpotoval z avtomobilom z Reke.

Zapora inozemskih vrednostnih papirjev na Madžarskem.

Budimpešta, 18. jan. Po odredbi madžarske vlade je danih pod zaporo 20% vseh inozemskih vrednostnih papirjev na madžarskem upravnem ozemlju.

Odredba glede orožnikov.

Beograd, 18. jan. Vlada je odredila, da orožniki odslej ne smejo službovati v okrožju svojega rojstnega kraja.

Kubanski kozaki v Sinju.

Split, 18. jan. Jutri dospe 900 kubanskih kozakov, namenjenih v Sinj, kjer bodo nameščeni v vojaških barakah. Med njimi je več generalov. Danes je došel v Sinj knez Obolenski, da si pregleda barake.

Razne vesti.

Čuden gostilniški račun. V neki odlični pariški restavraciji so priredili bogati bankirji pojedino, pri kateri je enega od njih zadela kap in je na mestu umrl. Nedo dolgo nato je prejel njegova rodbina sledeči račun: za medikamente 50 frankov, avtomobil za zdravnika 200 frankov, odškodnina za motenje pojedine 2000 frankov, skupno 2350 frankov.

Velika tatvina biserov. Neki dami na Angleškem je bila pri Silvestrovi veselici ukradena biserna verižica v vrednosti 40.000 funtov (22 milijonov naših kron). Zavarovalnica, kjer je bila verižica zavarovana, je razpisala kot nagrado za izsleditev 2000 funtov (1 milijon naših kron).

Strašen zločin v Trstu. Varnostna oblast je razkrila strašen zločin, ki se je dogodil v Škorklji v Silvestrovi noči. Mladenič, ponočni čuvaj Attilio Gjurgiovič, je streljal iz ljubosumnosti na svojo ljubico, 22letno Katarino Legović iz Kasteleirja v Istri, zadel jo je v prsi, potem pa zvezal za noge in roke ter še živo vrgel v vodnjak. Gjurgiovič je na policiji priznal svoj zločin.

Listnica uredništva.

Čitalnica Brežice: Vpošljite v znanakah pristojbino za časniški kolek v znesku K 6.—

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah in Pljuju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

296 - 40

Edina slovenska specialna trgovina z barvami in laki.
Agentura in komisijsko podjetje.

IV. Ferlež & Celje
Narodni dom

447 156-103

Trgovina z lesom in drvni na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

v Celju

"LASTNI DOM"

Rezervni zaklad 80.000 K.

401 156-104

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po štiri in pol od sto (4 1/2%)
Denarni promet 60.000.000 K.

Točno na minuto tečejo Suttnerjeve ure svetovnoznane marke »IKO«. Suttnerjeve ure se dobijo v vseh vrstah in cenah kakor tudi dragulji in druge potrebnosti. Na željo se vam dostavi prekrasni cenik, ako pošljete za poštino 2 kroni na trdiko H. Suttner, Ljubljana, št. 983.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadržanosti doprineša vam Fellerjev pravi Elza-fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami, 6 skatlic 18 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura, steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 356, Hrvatska. D.

Vsakovrstne tiskovine izvršuje v najmodernejši izpeljavi
Zvezna tiskarna, Celje.

Gozdovi

s hrastovim lesom, ne preveliki, se kupujejo. Ponudbe s ceno in kvaliteto na
JEAN HOULGATTE, 66 2-1
hotel »Union«, Ljubljani.

2 otrokša vozička z niklom in usnjem se prodata. Istotam diverzna zlatina in srebro. Nasl. Aškerčeva ul. 13./I. 70 1

Učenka zmožna slovenskega in nemškega jezika, išče službe v kaki trgovini. 71 1

Martin Janžek,

gostilničar :: Za kresljo štev. 14

naznanja cenjenemu občinstvu, da priredi v soboto, dne 22. januarja domačo veselico s plesom. Godba na lok. Za dobra vina in kuhinjo bode najbolje preskrbljeno. Vstopnina za osebo 10 K. Priporočam se za mnogobrojni obisk. 68

Redka priložnost!

Zelo eleganten, fin črn plašč za gospode, s kožuho podlago, skoraj popolnoma nov, se zelo po ceni prodaja. **OREHOVC,** Dolgopelje št. 1. 69 1

Plesna šola A. Bergmann

v mali dvorani hotela »UNION« za moderne plese začne v petek 21. tm. ob 8. — uri zvečer. — Interesenti se naj oglašijo tam. —

Semenska trgovina
Al. Korsika v Ljubljani naznanja, da je njen cenik za leto 1921 izšel in je brezplačno na razpolago.

Pozor! 61 3-2

Naznanjam cenj. občinstvu, da začnem z dnem 24. januarja 1921 izdelovati S spoštovanjem
olje. Franc Kline, Škofjavs pri Celju.

Prodajalka

z dobrimi spričevali, se sprejme v trgovini z mešanim blagom M. Berdajs, Maribor. 50 3-3

Miši, podgane, ste-nice in ščurki ter ves mrčes

mora poginiti, če se uporabljajo moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva. kakor: Za poljske miši 12 K, za podgane in miši 12 K, ščurke posebno močna vrsta 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 14 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport** M. Janker, Zagreb 37, Petrinjska ulica 3. 465 45

Vrtljar, 62 2-2

mladi, neoženjen, vješt i povrtljarstvu i uzgajanju cvijeća traži se za odmah. Ponude s uvjetima plaće i prepisima svjedodžba poslati na Vlastelinstvo Jalkovec kod Varaždina.

Na skladištu u Zagrebu imadem u svim bojama garantirano čiste

Anilinske boje

za vunu i pamuk bojadisati, od najglasovitijih njemačkih tvornica. Moja tvrdka jedina jamči 30 za nepaivoreni fabrika. 20-3

Eugen Volani, Zagreb

Bunduličeva 14. -- Telefon 154.

Pristna haloška in bizeljska vina

oddajem radi premestitve vfiške trgovine po zelo ugodni ceni v lastni kleti na Bregu št. 9, Celje. Za obilna naročila se priporoča: 59

Al. Mihelčič. 3-2

Na debelo in drobno kupite najbolje pri trdiki

Janko Bovha

Celje, Kralja Petra c. Celje, papir, zvezke, svinčnike, peresa, radirke in vse druge šolske in pisarniške potrebnosti. 42

Na veliko

pipe za bačve, sule i pušaci pribor, rezbarija za stolare, 26 3-3
sjedišča za stolce, štapove i inni div. galant robu

Josip Gmaz, Zagreb, Illica št. 32.

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna TRGOVINA KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za : mnogobrojen obisk.

!POSTREŽBA TOČNA!

Zahvala.

Vsem, ki so spremljali našega nepozabnega, nad vse ljubljene sinčka

Romana Mogilnicki

gimnazijca

na zadnji poti in ki so nas ob priliki prebridke izgube tolažili, izrekamo tem potom iskreno zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo pn. gg. profesorjem, ki so s sošolci rajnega prišli iz Celja, sokolstvu, naraščaju, vrlim občanom in ne manj še prečastiti duhovščini.

Rodbina dr. Mogilnicki.

Rudolf Pevec,

1582

26-11

trgovac v Mozirju

je otvoril svojo podružnico v **Beški (Srem)** v bližini Beograda in **Mavem Sadu** ter bode v položaju najceneje in najkulantneje postreči celi Sloveniji s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, moko, vsakovrstno slanino, mastjo, svinjama, vinom (karlovsko in banatsko) vse najceneje po dnevnih cenah. Naročila se naj pošiljajo direktno na trdiko: **Rudolf Pevec, v Beški (Srem).** Naslov: **Pevec, Beška (Srem).** Nakupoval bodem direktno od kmetov, ter bodem mogel z vsako drugo trdiko konkurirati. Obenem bodem tamkaj prodajal deske, les in droge. Slovincem se bodo dajale brezplačno eventualne informacije. Za mnogobrojna naročila se priporoča

RUDOLF PEVEC, prvi slovenski trgovec v Sremu.